

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **A. P.**, zast. Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem, se sídlem Plzeň, Na Jíkalce 13, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Plzni č. j. 16 Cad 47/2007 - 19, ze dne 10. 5. 2007,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupci žalobkyně Mgr. Romanu Seidlerovi, advokátu, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 1904 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 10. 5. 2007, č. j. 16 Cad 47/2007 - 19, odmítl žalobu žalobkyně proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 11. 2006, č. X, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění uvedl, že napadené rozhodnutí nebylo žalobkyni řádně doručeno, žaloba byla podána předčasně, a proto ji podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odmítl.

Proti tomuto usnesení podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) odvolání, které krajský soud považoval za kasační stížnost. V kasační stížnosti se stěžovatelka

domáhala nového přezkoumání a namítala, že jí rozhodnutí žalované nebylo doručeno. Po výzvě soudu k předložení plné moci udělené advokátovi stěžovatelka podáním ze dne 25. 6. 2007 požádala o ustanovení zástupce.

Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 10. 7. 2007, č. j. 16 Cad 47/2007 - 33, ustanovil zástupcem stěžovatelky pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Romana Seidlera, advokáta, který k výzvě soudu doplnil kasační stížnost podáním ze dne 27. 9. 2007.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud nejprve s ohledem na poučení o opravném prostředku, které účastníkům řízení poskytl krajský soud, posuzoval včasnost podané kasační stížnosti.

Podle § 54 odst. 2 první věta s. ř. s. rozsudek musí být písemně vyhotoven, musí obsahovat označení soudu, jména všech soudců, kteří ve věci rozhodli, označení účastníků, jejich zástupců, projednávané věci, výrok, odůvodnění, poučení o opravném prostředku a den a místo vyhlášení. Podle § 55 odst. 5 s. ř. s. o usnesení platí přiměřeně ustanovení o rozsudku.

Požadavky na obsah a rozsah poučení o opravném prostředku vyplývají z § 36 odst. 1 druhá věta s. ř. s., podle kterého je soud povinen poskytnout účastníkům řízení stejné možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu. Při formulaci poučení o opravném prostředku pak soud musí zohlednit rovněž skutečnost, že podle § 106 odst. 2 poslední věta s. ř. s. zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout. Podobně nelze prominout ani lhůtu k podání návrhu na obnovu řízení (§ 115 odst. 3 s. ř. s.).

V poučení o opravném prostředku proto musí být jednoznačně a srozumitelně uvedeno, jakým opravným prostředkem může účastník řízení rozhodnutí soudu napadnout, v jaké lhůtě a u jakého soudu se tento opravný prostředek podává. Jedině takové poučení o opravném prostředku může plnit svou funkci a náležitě instruovat účastníka řízení o tom, jak má postupovat, aby v řízení neutrpěl újmu - např. v podobě odmítnutí kasační stížnosti pro opožděnost.

Krajský soud v napadeném usnesení stěžovatelku poučil takto: „*Proti tomuto usnesení není řádný opravný prostředek přípustný. Proti pravomocnému rozhodnutí Krajského soudu lze do 14ti dnů podat kasační stížnost (§ 102 s. ř. s.).*“

Takovéto poučení o opravném prostředku považuje Nejvyšší správní soud za zcela nedostačující, neboť neobsahuje údaj o tom, u kterého soudu se kasační stížnost podává, ani určení počátku běhu lhůty pro podání kasační stížnosti. Z hlediska srozumitelnosti poučení je nutno zdůraznit, že účastník řízení - laik potřebuje především informaci o tom, jaký konkrétní opravný prostředek může podat, nikoliv již informaci o tom, zda jde o opravný prostředek řádný či mimořádný. Pro laika může být zavádějící sdělení, že řádný opravný prostředek není přípustný, avšak proti pravomocnému rozhodnutí lze podat kasační stížnost. Mohou mu totiž vyvstat pochybnosti o tom, co znamená „*proti*

pravomocnému rozhodnutí“ a čeho se kasační stížností domůže, když řádné opravné prostředky přípustné nejsou.

Informace o nepřipustnosti řádných opravných prostředků ve správním soudnictví je podle názoru Nejvyššího správního soudu nadbytečná a nežádoucí, neboť může vyvolat nesrozumitelnost poučení o opravném prostředku.

V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že krajský soud porušil ustanovení § 36 odst. 1 a § 54 odst. 2 s. ř. s., neboť stěžovatelku řádně nepoučil o možnosti podání kasační stížnosti. Za této procesní situace nesmí jít stěžovatelce k tíži skutečnost, že kasační stížnost podala po uplynutí zákonné lhůty. Kasační stížnost proto Nejvyšší správní soud nepovažoval za opožděnou.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; nezjistil přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.).

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem.* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 625/2005, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud proto považoval za důvod podání kasační stížnosti důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Z obsahu dávkového spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka dne 22. 11. 2006 požádala o plný invalidní důchod a současně uvedla kontaktní adresu V. 20, X P. – B., na které žije již 9 let. Dne 29. 11. 2006 žalovaná vydala rozhodnutí č. X, jímž žádost stěžovatelky zamítla pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Rozhodnutí žalované bylo stěžovatelce doručováno na adresu V. 20, X P. – B., a dne 4. 12. 2006 uloženo na poště poté, kdy stěžovatelka nebyla na uvedené adrese poštovní doručovatelkou zastížena. Stěžovatelce byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedla, což však v odběrní lhůtě neučinila a zásilka se vrátila žalované s uvedením důvodu: nevyzvednuto.

Kasační stížnost není důvodná.

Předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu byla zákonnost rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby, a to konkrétně otázka, zda a kdy bylo rozhodnutí žalované stěžovatelce doručeno.

Podle § 108 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, pokud tento zákon nestanoví jinak, platí pro řízení ve věcech nemocenského pojištění a důchodového pojištění a pro řízení ve věcech pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti správní řád

s tím, že ustanovení o jiných úkonech správních orgánů se při postupu organizace nebo malé organizace použijí přiměřeně a jen tam, kde to povaha věci připouští. Ustanovení předchozí věty platí obdobně i pro řízení o pokutách ukládaných podle § 121 odst. 2, § 122 odst. 2 a § 122a odst. 2.

Podle § 20 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, se fyzické osobě písemnost doručuje na adresu pro doručování (§ 19 odst. 3), na adresu jejího trvalého pobytu, ve věcech podnikání do místa podnikání, nebo při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě na její elektronickou adresu; fyzické osobě lze však doručit, kdekoliv bude zastižena. Provádí-li doručení sám správní orgán, mohou osoby doručení provádějící doručit i mimo územní obvod tohoto správního orgánu. Podle § 19 odst. 3 správního řádu, nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, na požádání účastníka řízení správní orgán doručuje na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení; taková adresa může být sdělena i pro řízení, která mohou být u téhož správního orgánu zahájena v budoucnu.

Adresa, kterou stěžovatelka uvedla při podání žádosti o plný invalidní důchod, mimo veškerou pochybnost představuje její adresu pro doručování.

Podle § 23 odst. 1 správního řádu, nebyl-li v případě doručování podle § 20 adresát zastižen a písemnost nebylo možno doručit ani jiným způsobem přípustným podle § 20, písemnost se uloží. Podle § 23 odst. 3 písm. b) téhož zákona se písemnost uloží u obecního úřadu nebo v provozovně provozovatele poštovních služeb, pokud se doručuje jejich prostřednictvím. Podle § 23 odst. 4 správního řádu se adresát vyzve vložním oznámením o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si uloženou písemnost ve lhůtě 15 dnů vyzvedl; současně se mu sdělí, kde, odkdy a v kterou denní dobu si lze písemnost vyzvednout. Po uplynutí 15 dnů se písemnost vrátí správnímu orgánu, který ji vyhotovil. Podle odst. 5 téhož ustanovení se zároveň s oznámením podle odstavce 4 adresát písemně poučí o právních důsledcích, které by jeho případné jednání podle § 24 odst. 1, 3 a 4 vyvolalo. Toto poučení musí obsahovat i označení správního orgánu, který písemnost odesílá, a jeho adresu.

Podle § 24 odst. 1 správního řádu, jestliže si adresát uložené písemnosti písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této lhůty.

Rozhodnutí žalované bylo uloženo a na poště k vyzvednutí připraveno dne 4. 12. 2006, stěžovatelce byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedla. Stěžovatelka tak ovšem navzdory opakované výzvě neučinila. S ohledem na výše uvedené bylo rozhodnutí žalované stěžovatelce doručeno ve čtvrtek dne 14. 12. 2006, tedy poslední den zákonem stanovené desetidenní lhůty k vyzvednutí zásilky uložené na poště.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že rozhodnutí žalované bylo stěžovatelce doručeno před podáním žaloby, která proto rozhodně nemohla být podána předčasně. Nad rámec odůvodnění Nejvyšší správní soud podotýká, že podle jeho konstantní judikatury *nedostatek řádného doručení napadeného správního rozhodnutí žalobci spočívající v*

tom, že rozhodnutí bylo v rozporu s ustanovením § 25 odst. 3 správního řádu doručeno přímo jemu, a nikoli jeho zástupci, brání bez dalšího projednání žaloby; takový nedostatek je však odstranitelný. Soud proto nejprve uloží správnímu orgánu řádně doručit napadené rozhodnutí a teprve po jeho doručení pokračuje v řízení o žalobě. Samotná vada doručení není důvodem k odmítnutí žaloby pro předčasnost (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 2 As 27/2004 - 78, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 450/2005, www.nssoud.cz).

Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Lhůta je zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje.

Lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 11. 2006 tedy uplynula dne 14. 2. 2007. Stěžovatelka však proti tomuto rozhodnutí podala žalobu až dne 27. 2. 2007, tj. opožděně. Ke stejnému závěru o opožděnosti žaloby vede i žalobní tvrzení stěžovatelky, že jí rozhodnutí žalované bylo doručeno dne 1. 12. 2007. Kopii rozhodnutí žalované stěžovatelka přiložila k žalobě, muselo jí tudíž před tím být doručeno, proto nelze akceptovat formalistický přístup krajského soudu, který bez podepsané doručenky považoval toto rozhodnutí za nedoručené.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud pochybil, když žalobu stěžovatelky odmítl pro předčasnost. Toto pochybení však nezpůsobilo nezákonnost jeho rozhodnutí, neboť byl dán jiný důvod pro odmítnutí žaloby, a sice její opožděnost. Za této procesní situace by navíc bylo nehospodárné a zcela neefektivní napadené usnesení krajského soudu zrušit, aby žalobu odmítl znovu, ale z jiných důvodů.

Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, navzdory výše popsaným pochybením krajského soudu nezjistil namítanou nezákonnost napadeného rozhodnutí, a proto kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 5. 2007, č. j. 16 Cad 47/2007 - 19, podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Protože žalovaná žádné náklady neuplatňovala a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady jí vzniklé ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť stěžovatelka s podanou kasační stížností úspěch neměla.

Odměna soudem ustanovenému zástupci stěžovatelky Mgr. Romanu Seidlerovi, advokátu, byla stanovena za dva úkony právní služby ve výši 500 Kč podle § 9 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) této vyhlášky) a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 300 Kč za každý úkon. Zástupce stěžovatelky doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se podle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 19 % z částky 1600 Kč, tj. 304 Kč. Zástupci stěžovatelky bude vyplacena částka ve výši 1904 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2007

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu